

Stillheten

En travel politiker fra Sierra Leone bemerket hvor stille det var i Caux der IC har sine internasjonale konferanser. Han var uvant med å sitte på sitt rom uten å høre stort annet enn toget som passerte nå og da. Denne stillheten fant han dyrebare. 'Disse dagene har jeg lært betydningen av stille refleksjon. Jeg har fått tid til fornyelse, til å gjøre en gjennomgang av mitt liv og se fremover. Jeg har blitt sterkere i bønnen,' sa han. 'Nå ser jeg hvor viktig stille refleksjon er for å kunne møte konflikt.'

I disse valgkamptider opplever vi politikere som løper heseblesende fra det ene arrangement til det andre, som stiller opp i TV, uttaler seg til pressen, taler på møter. Gir de stillheten en sjanse?

For noen er stillhet en plage, nesten noe truende. Nå viser undersøkelser at all denne lyden også er i ferd med å skade hørselen hos en generasjon.

Stillheten gir den 'indre stemmen' en sjanse til å bli hørt. Mahatma Gandhi skrev: "Det gikk opp for meg at når jeg er stille kan jeg best komme i forbindelse med Gud." "Å lytte til stillheten er en disiplin som hjelper muslimer til å forstå Gud," skrev Abu Yaqub al-Sijistani, en muslimsk tenker på 900-tallet. Jesus trakk seg ofte tilbake for å være alene. Når menneskemengden presset på kunne han forsvinne opp i fjellet, til stillheten og ensomheten.

De pekte alle på noe sentralt som vi holder på å miste i vår trang til å være effektive, til å vise styrke og engasjement gjennom travelhet. Stillheten kan åpne for nye veier, nye måter å se ting på, gi oss mot til å velge selv vanskelige løsninger. "Når mennesker lytter taler Gud. Når mennesker adlyder handler Gud. Og når mennesker forvandles kan nasjoner bli fornyet," brukte Buchman å si. Det finnes mye håp for fremtiden i den erfaringen.

SEJ

Caux 03:

Arbeider for fred i Afrika og Midtøsten

Mer enn 450 mennesker fra 73 nasjoner hadde funnet veien til Caux denne uken, som hadde forsoning og fred som temaer. Det ble en uke som rørte ved hjertene gjennom alle beretningene om menneskelige lidelser og savn. Det gjorde inntrykk å høre fra mennesker som arbeider med mot og utholdenhet for en fremtid med fred i sine hjemland.

En ledende palestiner fortalte om en folkebevegelse for fred som er startet i Israel og Palestina. Professor Sari Nusseibeh er rektor ved Al-Quds universitetet i Jerusalem og holdt en forelesning, der han sa at mange av hans folk ønsker seg tilbake i tid og rom til tiden før 1948 da staten Israel ble dannet. "Vi kan ikke gjøre noe med fortiden men vi kan kontrollere fremtiden og det er den vi må fokusere på." Han mente lederne på begge sider hadde mislykket i fredsbestrebelsene og ikke greid å rive ned barrierer som hindrer fremskritt. Skissen til en to-stat løsning har lenge ligget klar, med enighet om bosettinger, flyktningers rett til å vende tilbake, felles hovedstad i Jerusalem og spesiell status for de andre hellige byene. Men folket på begge sider blir aldri spurt om hva de føler og tenker om slike forslag. Sammen med en israelsk kollega, tidligere general og sikkerhetssjef Ami Ayalon, har han startet en underskriftkampanje. På litt over en måned har de fått 60 000 og tallet øker hele tiden. Deres drøm er å presentere en million underskrifter for sine ledere sammen med en bønn: "Fri oss fra femti års lidelser og gi oss en ny dimensjon av sunn fornuft."

Nusseibeh kalte de mange FN resolusjonene 'en beroligende medisin' som deles ut til hans folk som trøst for deres politiske og territoriale tap. Etter hans mening kan og bør palestinerne gi opp kravet om at flyktningene skal vende tilbake mot at de får en annen rettighet: Retten til frihet i en egen stat. "I en ideell verden ville ikke disse rettighetene kollidere, men i den virkelige ver-

den er vi nødt til å gi opp det ene for å oppnå det andre," sa han.

Kvinnene

En ung palestinsk kvinne og en kvinnelig israelsk aktivist talte sammen. "For to år siden lovet jeg her i Caux å gjøre mer for situasjonen, men jeg har ikke gjort nok," sa den israelske kvinnen, som har to sønner. "Ikke tro på alt dere leser. Ingen mødre ønsker å sende sine sønner og døtre ut for å dø. Min sønn har vært i fengsel fem ganger under sin militærtjeneste fordi han nektet å skyte. Nå skal hans yngre bror ut i to års militærtjeneste. Hva vil han oppleve? Han var passasjer på en buss som ble sprengt av en selvmordsbomber. Etter det var han forandret."

Den palestinske kvinnen som er helsearbeider i Jerusalem, Nablus og Ramallah, skildret daglig liv i de palestinske områdene, med veisperringer, mangel på rent vann, angst for hva barna opplever på gaten. Mange ganger hver dag ringer hun familien på mobiltelefon for å høre om alt er vel. Det tar en time å passere en israelsk veisperring når hun skal på jobb og når hun skal hjem igjen. "Jeg hatet alle israelere. Jeg forberedte meg på at min mann og min sønn kunne dø og jeg måtte underholde familien. Her har jeg sett at Mary (den israelske kvinnen) har de samme problemene som jeg. Alle kvinner er like bortsett fra i kultur. En israelsk soldat jeg møtte i kibbutz sa han var lei seg for det som hender i vårt land og ba meg om tilgivelse." De to kvinnene omfavnet hverandre.

Fredskultur

Afrika var godt representert under fredskonferansen, med deltagere fra 15 land. Over tretti var kommet fra landene omkring de store sjøene og hver dag satt gruppen i lange samtaler. "Vi er i gang med å bygge en

Forts. side 2.

Forts. fra side 1.

fredskultur i vårt krigsherjete land," fortalte en kvinne som er medlem av Kongos regjering. "De siste årene har det blant de dyktigste i vår regjering alltid vært minst to venner av Caux," la hun til. En kongolesisk minister deltok i Agenda for Reconciliation konferansen for ett år siden. Etter hjemkomst reiste han til Kongos østlige provins for å forsøke å megle mellom de krigende partene. Han ble tatt til fange og holdt som gissel men senere satt fri. En trygghet om Guds ledelse og beskyttelse hadde fått ham til å fortsette arbeidet og i år var han tilbake i Caux sammen med en ny gruppe kongolesere. De kom fra alle deler av det store landet og var fra ulike stammer og grupperinger. "Ha tålmodighet med oss. Resultatene vil komme", var deres appell til verden.

Noen land arbeider med å komme seg på beina etter langvarig konflikt og vold. Sierra Leone har hatt ti år med borgerkrig og arbeidet med å forsone og stabilisere landet er kommet i gang. Dr. Dennis Bright, som er statsråd med ansvar for ungdom og sport, representerte landets president i Caux. Forsvaret var representert ved viseforsvarsjef A. Sesay og politiet ved visepolitistef Oliver Somasa. De planlegger en mer aktiv rolle for sine respektive organisasjoner i den moralske gjenreisningen av landet. Emma Kamara leder et arbeid for å hjelpe barn med krigstraumer til å snakke om det de har opplevd. På den måten blir også skolegangen for barna mer effektiv. En høvding for et område der det bor mange tidligere soldater og krigsinvalider, ville bringe de to gruppene sammen for å få til forsoning. Felles for alle fra Sierra Leone var deres ønske om å få med seg alt Caux kunne dem gi av erfaring og lærdom. Den stille stund med refleksjon hver morgen – og å skrive tankene ned – var en ny erfaring som de verdsatte. De reiste tilbake som et team og planla å samarbeide videre.

Norsk gjesteforeleser i Caux

Astrid Nøkleby Heiberg, professor i psykiatri ved universitetet i Oslo, tidligere statsråd og leder for det Internasjonale Røde Kors, holdt forelesning den 19. juli. Hun fortalte om et kvinneinitiativ for fred i den blodige 20 år lange konflikten mellom singalesere og tamiler på Sri Lanka. Samtalene mellom 5 kvinner fra Tamil-Tigrere (LTTE) og 5 kvinner utnevnt av den singalesiske regjeringen fant sted i den lille byen Kilinochi,

med Nøkleby Heiberg og en annen norsk kvinne som formidlere. Partene ble enige om å fortsette samtalen og Nøkleby Heiberg håpet hun kunne fly tilbake til Sri Lanka så snart som mulig.

Hun pekte på at slike forhandlingsprosesser ofte domineres av mannlige holdninger, og at hele spektret av menneskelighet bør få en mulighet til å medvirke. Når kvinner møtes gjør andre holdninger seg ofte gjeldende, som mer følsomhet, åpenhet og evne til å fremheve andre. Tradisjonelt har man sagt at 'hvis du

Hvordan finne en visjon

John Graham fra staten Washington, USA leder The Giraffe Project, en frivillig organisasjon som har til formål å hjelpe mennesker til 'å stikke hodet fram og ta ansvar'. Etter utdanning fra Stanford og Harvard, var han i mange år i utenrikstjenesten og tjenestegjorde bl.a. i Liberia. I Caux ledet han et seminar der temaet var hvordan en finner en visjon som kan inspirere.

Skal en oppnå forandring er det viktig å ha en visjon, hevdet Graham. En visjon er et klart, konkret bilde av det du vil oppnå. Den inspirerer til handling, hjelper organisasjoner til å holde sammen og være fokusert og den er en praktisk veileder i planlegging, budsjettering og iverksettelse. Mange frivillige organisasjoner (NGO) går i gang og har mål og prosjekter uten først å ha en klar visjon. Visjonen kommer fra hjertet, mål og prosjekter fra hjernen!

En visjon bygget på frykt kan lamme skapende og modig tenkning. En visjon må også inkludere forandring i holdninger. Problemene foran deg er baren toppen av

John Graham (t.v.) i samtale med Høvding Kassangha II, Saidou Charm og statsråd Dennis Bright fra Sierra Leone.

ønsker fred, så forbered deg til krig'. Men hvis du ønsker fred, må du forberede deg til fred, mente professoren.

Freden skapes skritt for skritt, ved at den ene steinen legges oppå den andre, "som man skaper et lykkelig ekteskap eller en lykkelig familie". Hun hadde mer tro på "forandringens politikk" enn "realpolitikk". Nøkleby Heiberg holdt sitt foredrag under en konferanse om temaet "Fra konflikt til fellesskap i hjemmet" med fokus på familien.

isfjellet, de virkelige utfordringene gjelder folks holdninger og de kan sitte dypt. Derfor krever effektive løsninger en forandring i menneskers holdninger, inklusive dine egne. Skal slike mål nås må en del ting som frykt, dovenskap, likegyldighet og fordommer overvinnes i oss. Begrepet 'visjon' kan virke fremmed for noen og det kan være bedre å bruke 'bilde' om det en ønsker skal skje.

Graham spurte hvorfor deltagerne var i Caux og hva de ville gjøre sammen med andre? Selv tror han at han fikk ideen til The Giraffe Project fra Gud. Prosjektet arbeider med tre års perspektiv og han oppfordret deltagerne i arbeidsmøtet til å gjøre det samme. Hvordan ser verden ut om tre år? Hvilke løsninger er funnet, hvilke nye måter å gjøre tingene på i vår del av verden? Han oppfordret deltagerne til å skrive tingene ned som om de alt var skjedd. For noen ble dette høyst konkrete visjoner for deres nærmiljø. En engelsk kvinne tenkte seg at i hennes nabolag var alle hjelpsomme. Tillit og omsorg hadde erstattet frykt for andre mennesker. Alle kjente alle og hjalp hverandre. En annen kvinne tenkte at forholdet til innvandrere var blitt annerledes. De er blitt våre venner, besøker oss i våre hjem. Vold på gatene er forsvunnet, folk tar ansvar i sitt lokalmiljø, i lokalpolitikken o.s.v.

En klar og konkret visjon av de mål du ennå ikke har nådd, gir inspirasjon og energi. En visjon må være positiv slik som Martin Luther Kings "I have a dream". Det ble en katalysator for en hel nasjons handlinger og førte bl.a. til den amerikanske borgerrettsloven, 'The Civil Rights Act'. Hver eneste amerikaner ble berørt av hans visjon og inspirert av den.

Caux 03:

Familien i fokus

Vår moderne tid er preget av ensomhet, i hvert fall i den rike delen av verden. Det høye tempoet bidrar til at mellommenneskelige forhold ikke får tid nok til å modnes og bli levende. I denne uken i Caux vil vi utforske hva det betyr å dele livet med hverandre - gledene og moroen så vel som smerten og problemene. Vi vil fokusere på det personlige - men ikke glemme den større verden som vi er en del av.

Slik het det i programmet for uken som var viet til familiens indre liv og samfunnsmessige ansvar. Hver dag sto et spesielt emne i fokus. Kvelden før fikk deltakerne utdelt spørsmål som en forberedelse. Dette var noen av emnene og spørsmålene:

Hvilke verdier bygger vi våre liv på?

Hvilke følger har disse verdiene i mitt dagligliv? Hvordan tar jeg beslutninger? Hva kommer frem når jeg ser mitt liv i lys av absolutt ærlighet, renhet, uselvskhet og kjærlighet? Hvordan formidle verdiene jeg tror på til andre?

Stille ettertanke og skapende samtale i et hektisk liv.

Hva gir meg fred? Hvilke grupper og vennskap bidrar til å holde meg oppe? Kan jeg være åpen med familie og venner om mine gode og dårlige sider? Hvilken rolle spiller ettertanke og bønn i mitt dagligliv?

Konflikter er en uunngåelig del av livet. Hvordan takler jeg dem?

Er min holdning til konflikter annerledes hjemme og ute? Spiller tilgivelse og forsoning en rolle i forholdet til andre? Hvilke konflikter er vanskeligst for meg?

Mitt kall.

Har jeg et kall? Hvordan påvirker i så fall dette mine prioriteter og mitt ansvar som del av det sivile samfunn? Hvem er det mitt kall å ta ansvar for og ha omsorg for?

Veien videre.

Er der en bestemt tanke eller beslutning som jeg vil ta med meg hjem fra Caux? Hvordan overvinne hindringer for det jeg har bestemt meg til? Hvilke forandringsinitiativ vil jeg engasjere meg i? Hvordan kan vi arbeide sammen?

En av deltakerne oppsummerte uken slik: "Vi som er samlet her og mange, mange andre er ment til å danne en motkultur. Denne vil bli mer og mer attraktiv etter som ensomhet og åndelig utarming merkes av stadig flere. Den vil spre seg fordi den er bærer av ekte vennskap, sunt familieliv og sosialt ansvar. Den vil stå

over nasjonale grenser og etniske eller religiøse grenser. Den vil være solidarisk med dem som er mindre privilegerte. Denne motkulturens styrke er avhengig av at vi holder sammen, ikke minst i et gammelt Europa som fremdeles kan finne veien til sin egen fornyelse."

En glad norsk forsamling i Caux. Alder 2 til 87 år.

Hva noen av deltagerne mente

Anne Birgitte Berentzen, 87, småbarnspedagog og tidl. høyskolelektor: Jeg ønsket å representere de gamle og single i familien. Kjernefamilien med mor, far og barn bør plasseres inn i storfamiliens ramme (Besteforeldre, tanter, onkler, kusiner, fettere osv.) Det ble demonstrert i Caux men kunne vært presisert mer. Det var godt samarbeid mellom generasjonene.

Arrangørene var flinke til å få frem kjernepunkter som lytting, stille stund, enkle moralnormer og tilgivelse. Barna ble godt ivaretatt og det var stor toleranse for barns nærvær. Barna fikk mange positive inntrykk. Om de fikk tak i hovedideene, må foreldrene svare på. Klovnene som opptrådte på hvert morgenmøte og gjøglet omkring dagens tema, var gode.

Jorulf Silde, 36, koordinator for Helse, Miljø og Sikkerhet ved Rikshospitalet, 3 barn: Caux er en fascinerende plass, et kraftsenter. Jeg var glad for å bli involvert i programmet og innledet selv til samtale

om farsrollen. Vi skulle hatt mer tid til det emnet. Kveldssamlingene i kirken var verdifulle og satte dagen i perspektiv.

De tre jentene våre, 7-3 år, var fascinert av klovnene og snakker stadig om det de hørte. Vi ønsker at barna skal få lyst på miljøet i Caux og komme tilbake en annen gang. De blir kjent med andre kulturer på en ikke skremmende måte. Barna trivdes og hadde mange fine opplevelser med andre barn.

Anders Skånland, 37, økonom ansatt i Norsk Hydro. 3 barn 7-2 år. Min kone som er studieveileder, og jeg var i Caux for første gang. Vi reiste fordi vi ønsket å få impulser. Vi ble kjent med mange og vi og barna trivdes svært godt. Tid til å tenke var en viktig del av oppholdet. En del spørsmål om kjerneideene og aktiviteten til IC har jeg ikke fått svar på ennå og jeg reiser gjerne tilbake. Men kanskje uten barna. Temaene som ble tatt opp var relevante for vår situasjon.

Caux 03:

'Hvis mennesker var hovedsaken.'

Konferanse om globaliseringen.

I Caux fant det sted en dialog mellom to av lederne for de to største nettverk som i dag prøver å påvirke globaliseringsprosessen. Ignacio Ramonet, en av grunnleggerne av ATTAC-bevegelsen og World Social Forum, og Josè Maria Figueres, tidligere President i Costa Rica og nå sjef for World Economic Forum i Davos, hvor ledere innen politikk, økonomi og samfunnsliv møtes til tankeutveksling en gang i året. WEF er en interesseorganisasjon for næringslivet, og forbindes vanligvis med kampen for frihandel. WSF, derimot, har intet medlemskap, men samler mange av dem som er kritisk innstilt til frihandel. De fører ikke en kampanje mot globalisering men mobiliserer under slagordet "En annen verden er mulig".

Dialogen mellom Ramonet og Figueres, som ble arrangert av Caux Initiatives for Bussiness, samlet 300 mennesker i den store hallen og avklarte en del misforståelser og fordommer som er utbredt både om og mellom deres to organisasjoner. Det var overraskende like oppfatninger hos begge parter når det gjelder de utfordringene verden står overfor.

Det var tydelig at Ramonet og Figueres hadde dyp respekt for hverandre, og samtaler jeg hadde med begge viste at de verdsette betydningen av dialog. Men det var også klart at det fremdeles mangler litt mellom partene. Denne mistilliten til den annens hensikter kan være en av årsakene til at motsetningene mellom WSF og WEF i for liten grad resulterer i bedre politiske og praktiske løsninger. Dialogen ble ledet av Kimon Valiskakis, en tidligere diplomat som nå er leder for den Kanada-baserte Global Governance Group.

Caux Initiatives for Bussiness har sagt seg villig til også i fremtiden stå som arrangør for slike dialoger. Vi som er med i CIB opplever dette arbeidet som viktig, men også svært utfordrende, ikke minst fordi vårt eget nettverk ikke har den økonomi som et slikt arbeid vil kreve. Vi vil måtte reise mer og knytte personlige kontakter. Neste CIB-konferanse i Caux sommeren 2004 vil ha som tema 'Bridging the Gaps' (Bygge bro over kløftene), og vil gå mer konkret inn på forskjellige konfliktområ-

der. Hvis noen ønsker å støtte dette arbeidet, skal de vite at det blir satt stor pris på, og at vi faktisk gjennom CIB kan være med på å gjøre verden til et bedre sted å leve!

Paal Andrew Hermansen

Østersjøområdet

Ønsket om å bygge vennskap og utvikle et nettverk i Østersjøområdet lå bak et tre dagers seminar i Tallinn i slutten av august. Dramatiske forandringer preger dette området, illustrert ved den estiske EU folkeavstemningen og russerne som går nye veier etter kommunismen. Nær femti fra Estland, Latvia, Tyskland, Danmark, Russland, Finland, Sverige og Norge møttes i metodistenes nye senter midt i byen. Huset har møterom med moderne oversettelsesutstyr, kafeteriaer og en rommelig kirke, som er Estlands beste konsertlokale. Folk fra universitet, skole, politikk, kirke og næringsliv delte sine personlige erfaringer av forvandling og søkte nye perspektiver.

Seminaret var det åttende i en rekke slike samlinger som har 'Forsoning og samarbeid rundt Østersjøen' som gjennomgangstema. Initiativet denne gangen kom fra Minna Palsio fra Finland, som arbeider for Foundations for Freedom, et IC program. Hennes mål var å føre sammen unge og eldre til gjensidig inspirasjon og støtte. Teologen Dr. Ian Parsons fra Australia, som har donert sin verdifulle 750 binds teologiske boksamling til fakultetet ved sentret, holdt søndagens preken.

Professor Erik Tern, leder av Estlands Institutt for Fremtidsstudier og tidligere statsråd i landets første frie regjering, analyserte situasjonen omkring Estlands kommende EU medlemskap. Det vi nå trenger er fremfor alt konsentrasjon på EU's innhold, kvalitet og verdier, sa han. Den lutherske erkebiskopen mottok en gruppe fra seminaret og understreket hvor viktig det er å bygge nettverk over landegrensene. Metodistenes ungdomskor sang for seminaret under lørdagens program.

Eva Riise Gundersen

Religionshistorikere på Oxford-bevegelsen

Den kristne dagsavisen Dagen hadde 15. og 16. august et stort intervju med religionshistorikeren professor Bernt Oftestad om Oxfordbevegelsen i Norge. 'Oxfordgruppen nådde lag i folket som ingen annen bevegelse hadde nådd med evangeliet, nemlig det høyere borgerskapet og overklassen, men også i noen tilfeller mennesker fra arbeiderklassen og middelklassen. Dermed fikk bevegelsen samfunnsmessig betydning fordi mennesker som kom med, allerede hadde eller kom til å få ansvarsfulle posisjoner i samfunnet,' sier Oftestad.

Mange av dem som kjente hverandre gjennom Oxfordgruppen, var aktive i motstandsbevegelsen under krigen. Men en biskops uttalelse om at 'kirkekampen i Norge ikke hadde vært mulig uten Oxfordgruppen', var en 'gedigen overdrivelse' mener Oftestad. Han vil heller si at 'det viktige for kirkekampen var nyorienteringen som skjedde teologisk og i fromhetslivet og ikke minst blant prestene. Det var Oxfordbevegelsen en impuls til - ved siden av mye annet.'

Om MRA's bidrag til forsoning i Europa etter krigen, sier Oftestad at MRA's hovedsenter i Caux i Sveits var ett av de få stedene hvor mange høytstående tyskere og franskmenn møttes. MRA skapte en atmosfære og la til rette for kontakten på det menneskelige plan. Denne dimensjonen i internasjonal politikk er blitt stadig viktigere de siste årene, som f.eks. i Midt Østen forhandlingene i Norge og i Camp David. 'Her var MRA tidlig ute, noe som hadde å gjøre med deres vekt på personlige relasjoner og intimitet,' slutter professor Oftestad.

Takk

Giroblanketten i forrige nummer førte til at det kom inn mange beløp til driften av Ny Verden. En hjertelig takk for gavene.

Redaksjonen

Mine fordommer ble borte

Integrering av mennesker med innvandrerbakgrunn er en konstant utfordring for vårt norske samfunn. Det skjer ikke alltid så fort som ønskelig. Fordommer og frykt kan skape hindringer både hos 'oss' og 'dem'.

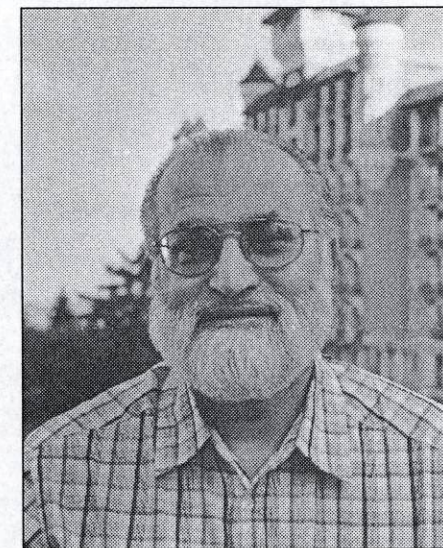
Dr. Abduljalil Sajid er fra Pakistan og kom til England som student tidlig på syttitallet. I dag er han bosatt i Brighton med sin familie. Han er imam i Brighton Islamic Mission og leder Muslim Council for Religious and Racial Harmony i Storbritannia. De siste årene har han vært en aktiv deltager i de inter-religiøse dialogene som har funnet sted i Caux.

Jeg vil gjerne fortelle dere min personlige erfaring av hvordan jeg ble klar over mine egne fordommer og ble kvitt dem. Jeg trodde ikke at jeg hadde fordommer. Da jeg kom til England på syttitallet merket jeg at det ikke bare var et kaldt land, menneskene var kalde i sin måte å være på. Folk gikk på toget, tok frem avisen og lukket seg bak den rett foran øynene på deg. Jeg syntes det var rart. Går du på buss eller tog i mitt hjemland begynner alle å prate og du føler deg akseptert. Her følte jeg meg isolert. Jeg liker å snakke med andre mennesker. Det bygget seg opp fordommer mot engelskmennene i meg. Jeg tenkte at hvis dette er et kristent land så hører jeg ikke hjemme her. I tre måneder kjempet jeg med meg selv mens jeg ble mer og mer bitter. Jeg kunne ikke konsentrere meg. På lesesalen og overalt ellers følte jeg tomhet.

Da så jeg oppslag på universitetet der det sto at hvis noen følte seg ensom og ikke hadde noe sted å være i julen så kunne en ringe et nummer og få bo hos en vertsfamilie et par uker. Jeg følte meg helt fortvilet og ringte. Jeg havnet hos en forpliktet kristen familie, en pastor med elleve barn. Der ble jeg klar over mine fordommer. Jeg kommer fra en familie med fjorten brødre og søstre. Jeg trodde at engelskmenn bare elsket hunder men her var det noen som elsket barn. De visste at jeg var muslim og de to ukene jeg bodde der ble det bare servert kjøtt som var 'hallal'. For en stor overraskelse å finne mennesker som hadde slik omsorg og følsomhet for andre. Det fantes ikke alkohol i huset og jeg fikk vite at mannen tidlig i livet besluttet å ikke servere alkohol i hjemmet. Først trodde jeg det var av respekt for meg. Jeg visste hvor mye alkohol som

drikkes av unge mennesker på universitetet. Dette var en familie av praktiserende kristne, som hadde valgt å leve disiplinert. Det beveget meg. Jeg forsto at det var galt å generalisere og dømme andre. Mine fordommer og mitt hat forsvant fullstendig i de to ukene.

Da jeg flyttet til Brighton ved kysten, bodde det et antall indere, bangladeshere og pakistanere der. De eide 159 spisesteder og forretninger. Men de snakket ikke med hverandre. Bangladeshere hatet pakistanere. Pakistanere hatet indere. Jeg fant dette underlig da jeg trodde vi kom fra beslektede kulturer. Men krigen i 1971 da Pakistan ble delt, hadde etterlatt dyp bitterhet. Pakistanere trodde at banglades-

Imam Dr. Abduljalil Sajid.

here hatet dem, og de var bitre fordi India hadde invadert Øst Pakistan og opprettet Bangladesh. Jeg spurte meg selv hva jeg kunne gjøre for å bringe dem sammen. Hvilke behov hadde de? Og hva kunne vi sammen gjøre for Brighton?

Jeg oppsøkte lederne for alle gruppene. Det var ikke lett å få dem til å forstå mine hensikter. Det tok meg syv eller åtte år å samle 10-15 personer fra de forskjellige gruppene. Sammen oppsøkte vi byens myndigheter og sammen med dem tok vi fatt på å løse problemer som rasediskriminering, arbeidsløshet, behovet for undervisning. Snart så alle innvandrene at dette fungerte og vi arrangerte en stor konferanse og laget en organisasjon som arbeider godt i dag. Innvandrergruppene har selv tatt ansvar for å bedre forholdene i byen. Dette var en viktig lærdom for meg.

Ny bok: Læreår for en prest

I boka 'Oppbrudd og hjemkomst. Hva livet lærte meg' (Lunde 2003) deler Inge Mannsåker sine erfaringer fra et langt liv som menighetsprest og sykehusprest. Han arbeidet internasjonalt i 7 år, som 'heltidsarbeider' i MRA, en tid som ga viktige lærdommer. Vi gjengir et avsnitt:

Den form for kristendom jeg hadde møtt i mitt hjem, var kulturåpen og sosialt våken, men den forkynnelse jeg møtte både i kirken og på bedehuset, var stort sett sentrert om meg og min frelse. Det er ikke så rart. Det er den enkelte som tror og omvender seg.

Reaksjonen på den tradisjonelle indvidopptatte fromhet kom med de såkalte 68-ere. De var sosialt og politisk vekket, og vi møtte blant mange unge kristne en oppfatning at det var gjennom den sosiale revolusjon at Den Hellige Ånd arbeider i vår tid, en oppfatning jeg aldri kunne slutte meg til.

MRA var sosialt orientert, men var samtidig realistisk om den menneskelige natur. Hvor går verden dersom vi ikke i stor stil greier å helbrede det hat som splitter folkegruppene på Balkan, i Midtøsten, i Afrika og andre steder? Det er urealistisk å si at den oppgaven tar vi fatt på når det er blitt rettferdige tilstander og ordnede grenseforhold i verden. Hat og hevntvang er den ulykkelige faktor som setter kjep- per i hjulet for all god utvikling. Mennesker som i kriseområder finner sammen på tvers av tradisjonelle grenser for å bygge en ny fremtid, slik det for eksempel skjer noen steder i Midtøsten, fortjener all støtte. De gjør ikke dette uten risiko og sterk motstand fra mennesker som ikke våger å oppgi konfrontasjonslinjen. De representerer håpet.

Jeg var privilegert som fikk være en del av et stort fremstøt for en samlivets livsstil og i samarbeid mellom mennesker med forskjellig tro. For mitt arbeid som prest i Den norske kirke var det uvurderlig nyttige læreår.

Sakset

Poenget er ikke å straffe USA's alenegang ved å arbeide for multilaterale løsninger, men å komme frem til en forståelse av at vi bare kan klare oppgavene i verden i fellesskap. Riktignok er Amerika sterk nok til å føre en hvilken som helst krig på egen hånd, men ikke til å skape fred eller en ordnet utvikling uten vår medvirkning. Når USA mislykkes, skader det også oss europeere. Derfor ligger vår fremtid i et sterkt innflytelsesrikt partnerskap.

Richard von Weizsäcker, tidl. tysk forbundspresident, Der Spiegel. Nr. 33/03

Under den siste Irak-krise har en europeisk anti-krigsbevegelse av historisk størrelse vokst frem. Men en europeisk samling mot USA vil garantert skape en amerikansk samling mot Europa. Og er det noe verden ikke trenger, er det en ny epoke av global blokkpolitikk og maktrivalisering. Europeernes oppgave er å få amerikanerne til å feste lit til multilateralisme og politiske løsninger, men ikke å tvinge dem til det. Europa har verken nok myk eller hard makt til dette.

Historikeren Stian Christensen, Nordiske Le Monde Diplomatique, august -03

Statistikken gir et motsetningsfylt bilde av amerikansk religiøsitet. Ikke mindre enn 94 prosent sier at de tror på Gud. Omtrent halvparten hevder at de går i kirken hver uke, 60 prosent sier at de ber hver dag og 35 prosent mener å ha opplevd mirakuløse svar på bønn. Samtidig viser gallup-undersøkelser at to tredeler av amerikanerne ikke vet hvem som holdt bergprekenen, og bare en tredel vet hvem som styrte Jerusalem på Jesu tid. Richard Parker, dosent i etikk og religion ved Harvard universitetet, mener at "folk slutter seg til kirker fordi de søker et forsvar mot forbrukermentaliteten og verdsetting av mennesker ut fra nyttehensyn. De leter etter menneskelighet."

Graham Turner i en USA-reportasje, Daily Telegraph, London. 18.6.03

Tyskernes evne til å tre ut av deres egen identitet og se kritisk på den utenfra, er noe spesielt. Det er en stor gave jeg har mottatt gjennom å ha bodd 4 år i Berlin. Jeg vet ikke hvorfor tyskerne kan dette - kanskje er det på grunn av sin historie. Men det er et sunnhetstegn.

Den amerikanske forfatteren og Pulitzerpris-vinneren Jeffrey Eugenides, Der Spiegel 26.5.03

Om man lever i en fredelig rik velferds-idyll som Festung Norwegen, kan man i det minste ha en solidarisk innstilling - et ønske om å hjelpe. Slik vil politiske klimaer endre seg. I kjernen av den politiske aktivismen ligger en felles etikk, et håp om en bedre fremtid, nye levemønstre, verdsettelse, selvinnsett og solidariske fellesskap. Om denne fremtiden ennå ikke er klart positivt definert, aktiviseres likevel tusenvis i forskjellige organisasjoner, og igjen i større nettverk - i den globaliseringsbevegelsen som kommer nedenfra. En gryende bevissthet er igjen i ferd med å radikalisere en hel generasjon.

Redaktør Truls Lie, Nordiske Le Monde Diplomatique, mai -03

I dagens samfunn er det en sterk tendens til at det moralske språket fortrennes av et økonomisk basert språk forankret i nytte, effektivitet og inntjening.

.....

Moral skal sikre frihet og frihetsutfoldelse for alle. Det er grunnen til at det moralske språket bør fortsette å være triumf i kortstokken. Der vi mister det moralske språket mister vi altså muligheten for å sikre frihet og verdighet for alle samfunnets deltagere. Slik sett er det feil å se på moral som et middel for fordømmelse av andre - det er snarere en mulighet for å ta vare på både min egen og andres frihet. Men for at det skal skje mener vi at det må til mer moralsk debatt i det offentlige rom. Her er uenighet ikke noe problem. Et langt større problem er tausheten.

Professorene Arne Johan Vetlesen og Jan-Olav Henriksen i Aftenpostens kronikk 17.8.03

Sakte sløves våre moralske begreper av

tidsånden. Hvem lar seg indignere av den norske versjonen av (TV Norges program) Ungkaren?

....

Det er alltid lettest å stenge dårskapen ute. Nødvendigvis må vi skjerme oss fra tåpeligheter og tarvelig tidtrøt. Eller skal vi ende som en moralsk Don Quijote i kamp mot parabolantennene? Et rop om moralsk opprustning lyder avgjort ikke pent. Men refleksjoner om moralske standarder er nødvendig.

Agnar Kaarbø. Kommentar i Aftenposten 2.9.03

Skuespill om den Hellige Birgitta

I år er det 700 år siden en av Sveriges mest kjente skikkelser gjennom tidene, den Hellige Birgitta, ble født. Jubileet markeres gjennom hele året med arrangementer i Vadstena, hvor det første birgittinerkloster ble anlagt. Et kammerkuespill om hennes liv har vært spilt i klosterkirken i sommer og i høst kommer det til Oslo invitert av den svenske Margareta-menigheten.

"Visa mig vägen" er skrevet av Gerd Jonzon og Ingrid Ydén-Sandgren, musikken av Inga Wieselgren, som alle tre har spilt en ledende rolle i arbeidet for en moralsk opprustning i Sverige. Stykket har vært spilt mange steder i Sverige og i utlandet og det framføres av 5 svenske skuespillere og musikere. Det er både et moderne og et tidløst skuespill. Den kristne kirken i Europa var på 1300-tallet moralsk og åndelig forfall og Birgitta kjempet for en fornyelse med mot og klarsyn. Hennes bønn var "Herre, vis meg veien og gjør meg villig til å vandre den."

Stykket spilles lørdag 8. november kl 1900 i Margaretakirken. Kirken ligger på Hammersborg like bak Trefoldighetskirken i Oslo. Det er adgang for alle. Billetter fås ved inngangen.

Viveka Johnson

Ny Verden vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og forankret i den kristne tro. Samtidig står bladet for dialog, samarbeid og respekt for mennesker uansett tro eller politisk ståsted. Ny Verden beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle og om brytningen mellom godt og ondt som foregår i alle mennesker og nasjoner.

UTGIVER: Initiatives of Change, tidl. Moralsk Opprustning/MRA, • Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo.
Tlf. 22559430 • E-post: post@initiativesofchange.no • Bankgiro 6030.05.08831

ANSVARLIGE: Sturla E. Johnson og Bjørn Ole Austad